

Ateism

Publicerad: 14 November 2011

Under det andra världskriget brukade man säga att "det finns inte några ateister i en skyttegrav." [1]New York Times. 13 april 1944. Cummings: Predikan på Bataan, Filippinerna.

Ateister må hävda att de inte erkänner Guds existens, men vissa kristna och samtliga muslimer menar likväl att även den mest hårdnackade ateisten innerst tror på Gud. Den medfödda, men försummade, medvetenheten om Gud kommer till ytan i en ateists medvetande endast vid stora kriser i livet.

Tveklöst finns det tidpunkter – kanske under en långvarig sjukdom eller ögonblicket före en bilolycka – när alla människor inser hur svaga de är och att de inte själva styr ödet. Vem ber man om hjälp i en sådan situation om inte Universums Skapare? I desperata stunder som dessa borde alla och envar, från den lärde inom religionen till den uttalade ateisten, påminnas om hur beroende vi är av något mycket större än oss själva.

I sådana nödsituationer, när mänskliga ansträngningar misslyckats och den materiella existensen inte kan komma till undsättning, vem ber vi då instinktivt om hjälp? Vid sådana prövningar ber människan Gud om hjälp och lovar att lita till Honom livet ut. Men hur många av dessa löften hålls i efterhand?

Utan tvekan kommer den svåraste dagen att vara Domedagen, och det kommer att vara en stor olycka att endast då, för första gången, erkänna Guds existens. Den engelska poeten Elizabeth Barrett Browning (1806–1861) talar med ett visst mått av ironi om människors klagan i *The Cry of the Human*:

Och läppar säger 'Gud är ömkansvärd,'

Vilka aldrig säger, 'Gud vare lovad.'

En fundersam ateist full av skepsis, men rädd för möjligheten att Gud och domens dag existerar, kanske kan överväga "skeptikerns bön":

'O Gud – om det finns en Gud,

Rädda min själ – om jag har en själ.' [2]Renan, Joseph E. Bön en skeptiker.

Hur kan något gå fel med en bön likt denna? Fortsätter ateisten att inte tro, kommer allt att vara som förr, men skulle han börja tro, har Thomas Jefferson (1743–1826) haft följande att säga:

Om du anar att det finns en Gud, ett medvetande vars öga du agerar under, och att Han uppskattar dig, kommer det att bli ett stort extra incitament; för finns det ett liv efter detta, kommer hoppet om en lycklig existens att öka aptiten för att förtjäna det... [3]Parke, David B. s. 67.

Det kan sägas att om någon inte kan uppfatta bevisen för Guds existens i Hans magnifika skapelse, bör han se efter en andra gång. Som Francis Bacon (1561–1626) har noterat:

Jag tror hellre på alla fabler i legenderna, på Talmud och Alcoran (dvs. Koranen), än att det inte finns något bakom detta Universum. [4]Bacon, Francis. Ateism. S. 16.

Han har vidare sagt:

Gud har aldrig åstadkommit mirakel för att övertyga om ateism, därför att även de enklaste saker som Han gör övertygar. [5]Bacon, Francis. Ateism. S. 16.

Även de minsta formerna av existens övertygar

Värt att begrunda är också det faktum att även de lägsta delarna av Guds skapelse, som kanske är enkla verk i Hans mening, är underverk i vår. Se till exempel till ett så litet djur som spindeln. Är det någon som verkligen tror att en sådan oerhört invecklad varelse utvecklats från en "ursoppa"? Bara ett av dessa små mirakel kan producera upp till sju sorters silke varav en del är tunna som ljusets våglängd men starkare än stål. Silket är av olika former, från elastiska och klibbiga trådar som används för snärjningar till de som inte fäster sig och som är till för att bygga nät. Spindeln kan, när helst den vill, inte bara tillverka sitt personliga val av dessa sju sorters silke, utan också reabsorbbera, fördela och återvinna dess beståndsdelar. Och detta är bara en liten del av spindelns alla mirakel.

Likväl upphöjer människan sig till höjden av arrogans när en stunds eftertanke egentligen borde inklinera hjärtat mot ödmjukhet.

Ser vi en byggnad förstår vi att det finns en arkitekt och ser vi en skulptur inser vi att det finns en konstnär. Men ser vi till alla fantastiska aspekter av denna skapelse – från den komplexa balansen i atomens kärna till den yttre rymdens enorma vidder – övertygar detta oss om... ingenting? Omgivningen av en värld av synkron komplexitet, kan vi inte ens montera en myggas vinge. Men likväl existerar universum i ett tillstånd av perfekt ordning som en produkt av slumpmässig kaos som till sist har inrättats i balanserad perfektion.

Ateistisk vetenskap

Redan under ateismens gryning gjordes försök till en sammankoppling med naturvetenskap. Före denna allians hade den ateistiska läran enbart setts som en filosofi.

Ateistiska författare använde nu naturvetenskap som ett verktyg för att ge deras påstående substans. De hävdade att vetenskap bevisar saker och ting, att den etablerar dess teorier med fullständig visshet, och att vad vetenskapen inte kan bevisa skall avvisas.

Charles Darwins Om arternas uppkomst.

Tveklöst är det så att naturvetenskapen har till syfte att ge de bästa tänkbara förklaringarna av denna världens beskaffenhet, vilket den också varit framgångsrik med. Det finns dock begränsningar. Forskare föreslår ständigt nya läror som just för tillfället ser ut till att passa in i ett rimligt paradigm men de kan inte alltid bevisas utan måste accepteras grundat på en slags "tro". Charles Darwin påpekade i *Origin of Species* (1859) att hans teori inte var bevisad och att invändningar kunde väckas mot den. [6]Under 1800-talet skapade Charles Darwins evolutionsteori en djup troskirs. Den teori som Darwin framlägger i *Origin of Species* var västvärldens mest betydande knuff mot

ateism. Charles Darwin ... Fortsätt läsa Icke desto mindre trodde han att teorin var sann.

Vetenskapens historia visar på en stadig ström av teorier som trots vara korrekta då de presenterats men som sedan ersatts av andra teorier som verkat än troligare. Naturvetare får finna sig i att vara tvungna till att "tro" på teorier som någon gång kommer att visa sig vara felaktiga, men utan att vara säkra på vilken av de teorier som de nu "tror" på som kommer att vara inkorrekt.

Naturvetenskapen kan inte bevisa att Gud inte existerar. Evolutions-biologen prof. Stephen J. Gould [7]Gould växte upp i New York och tog sin grundexamen vid Antioch College för att sedan doktorera i paleontologi vid Columbia University. Stephen Gould blev berömd inte enbart genom sin forskning, ... Fortsätt läsa (1941–2002) har sagt:

För vilken gång i ordningen vet jag inte, säger jag inför mina kollegor: 'Vetenskap kan inte bedöma om det är Gud som överst styr naturen. Vi varken bekräftar eller förnekar det. Det är inte något vi vetenskapsmän kan uttala oss om.'

Koranen säger:

De följer enbart lösa antaganden och vad som faller dem in. Men ändå har vägledningen från deras Herre nått dem. [8]Koranen 53:23

Och de säger: "Det finns inget liv utom livet på jorden. Några [av oss] dör och några lever [vidare] och enbart tiden förintar oss." Men om detta har de ingen kunskap – de rör sig bara med lösa antaganden. [9]Koranen 45:24

Ateism under grekernas tid

Startpunkten var när Homeros [10]Homeros var en legendarisk grekisk poet som brukar krediteras för att ha skrivit Iliaden och Odysseen. Han antas ha levt någon gång 700 f.Kr. författade Iliaden och Odysseen 700 år före Kristus. Dessa båda epos har berättats på ett så fängslande sätt att de blivit en del av den västerländska lärotraditionen. Iliaden och Odysseen som i detalj skildrar det trojanska kriget och händelserna därefter gjorde narr av och underminerade Olympos gudar då Homeros såg dem som korrumpade, fåfänga och egoistiska. Gudarna var odödliga människor som visade samma känslor som deras mänskliga motsvarigheter. Homeros berättade om deras gärningar på ett humoristiskt sätt med en antydning av att de inte skulle tas på allvar [11]Den grekiske samhällskritikern Xenophanes fördömde Homeros berättelse. Han sade: "Homeros och Hesiodos har tillskrivit gudarna allt möjligt som förebrås och klandras bland människor: ... Fortsätt läsa.

Århundraden senare menade Titus Lucretius [12]Titus Lucretius Carus (99 f.Kr.–55 e.Kr.) var en romersk poet och filosof. (99 f.Kr.–55 e.Kr.) med exempel från Iliaden som grund att religion enbart manar till konflikt medan ateism tillintetgör konflikter och istället låter människan fokusera på de naturkrafter och skeenden som finns omkring henne. Den ateistiska tankeläran har dock aldrig fått något inflytande förrän under modern tid.

Separationen mellan kyrka och stat

Grundvalen för den moderna ateismen är huvudsakligen en växande kritik mot kristendomen och

inte lockelsen av en gudlös värld.

Ironiskt nog var det en stark religiös rörelse som sådde ateismens frö och gjorde det möjligt för den att slå rot när den protestantiska reformationen under det femtonde århundradet förändrade hela den västerländska kulturen. Ett utmärkande drag för reformationsrörelsen var separationen mellan kyrka och stat. Tidigare hade de romerska katolikerna sett det heliga som sammanvävt med det världsliga då det vardagliga livet genomsyrades av religion; handel [13]I fråga om handel förklarade inflytelserika reformatorer inom protestantismen ränta som tillåtet, medan romersk-katolicism tidigare förbjöd. St. Thomas Aquinas, en ledande teolog inom den ... Fortsätt läsa, högtidsdagar, de sociala strukturerna och jordbruket sågs ur ett religiöst perspektiv. Protestantismen sekulariserade dock den romerska katolicismen och det allt vidare gapet mellan det sakrala och det sekulära påverkade det europeiska sinnet negativt.

Den protestantiska reformationens separation mellan kyrka och stat anses ha lett till framsteg inom naturvetenskap då skilsmässan gjorde det möjligt för vetenskapsmän att utforska världen utan religionen som hinder. Denna värld kom allt mer till att ses som en maskin eller ett instrument av gudomligt ursprung, men allt längre bort från Gud. Den berömde holländske juristen Hugo Grotius (1583–1645) noterade att reformationen ledde till en värld i vilken "etsi Deus non daretur" (som om Gud inte existerade). Detta synsätt ledde många från en pragmatisk ateism, vi kommer att leva som om det inte finns någon Gud, till en ontologisk ateism, det finns ingen Gud.

En annan sida av reformationen var förbudet mot helgondyrkan, religiösa avbilder och komplicerade romersk-katolska ritualer vilket ledde till att kristendomens mystiska och dekorativa natur gradvis försvann från vardagslivet i Europa.

Det finns en lingvistisk koppling mellan de tre orden myt, mysticism och mysterie då alla tre härstammar från grekiskans *musteion*, att sluta ögonen [14]The God of the Mystics i The History of God, Armstrong, kap. 7. Frånvaron av mystik "öppnade ögonen" för européerna som kom att se det förnuftsstridiga i kristendomen [15]Den historisk frånvaron av "hokus-pokus" i islam och hur vida religionen har spritt sig är ett testamente för dess gudomliga ursprung. En verklig religion med substans har inget behov av ... Fortsätt läsa.

Trots dessa kontroverser ifrågasattes inte tron på Gud offentligt i Europa. Men vid artonhundratalets början sågs kyrkans makt och inflytande i allt större grad som anstötlig och i behov av förändring. Under denna turbulenta tid undergrävdes kyrkans auktoritet när kristna motsägelser belystes i litteraturen. Tidigare vetanden ifrågasattes öppet och en skeptisk [16]Ordet skeptiker härstammar från grekiskans *skeptikos*. Skeptikoi var medlemmar av en gammal grekisk skola som tvivlade på möjligheten till verklig kunskap. Den grekiske filosofen Pyrrho som levde ... Fortsätt läsa materialistisk världssyn började ge sig tillkänna.

Ateister är också troende

En ateist sägs vara någon som förnekar existensen av en skapare. Detta är en rimlig definition under förutsättning att vi avser den skapare som religionen talar om. I annat fall tror även ateister på skapare, trots att de inte erkänner dem på samma sätt som de troende. Detta beror på att ateister i deras strävan efter att finna alternativ till Gud, för att förklara förekomsten av världen vi lever

i, uppfinner egna teorier som de tillskriver gudomliga attribut.

Ateister med en materialistisk tro, liksom kommunister, ser "den eviga materia" som en gudom. Denna "materiegudom" är dock inte den materia som vi känner från vår vardag utan den är något som är evigt. Därav har det sagts, maskerat som ett vetenskapligt faktum, att "materia varken skapas eller förstörs". Men när man ber dem berätta mer om denna eviga materia är det tydligt att de inte riktigt vet vad de talar om. För inte är det den materia som vi kan peka på, liksom himlakropparna och jorden, som avses, utan det är en urmateria som alltid skall ha existerat. När bigbang-teorin presenterades tillintetgjordes dock alla förhoppningar om att finna denna materia och forskare tror nu att vårt universum, och även tiden, har haft en början. I dag talar vetenskapen om en tidpunkt då världen skapades ur tomma intet.

En annan imaginär gudom är Naturen i form av den existens som omger oss. Men när vi säger att "naturen gör si eller så", som ateister gärna gör, måste vi fråga oss själva vad vi egentligen menar – för vad är Naturen? Om det är naturen i form av berg, land och hav samt "vädrets makter" som vi känner måste vi fråga oss hur den har kunnat skapa sig själv och om den är något annat, då måste vi se bevis för dess existens.

Detsamma gäller Evolutionen som vetenskapligt sett är "den gradvisa process genom vilken den nuvarande mångfald av växt- och djurliv uppstod från de första och mest primära organismerna..." [17] Concise Science Dictionary Men ateisternas Evolution är inte denna process, utan den är agenten som leder processen. Endast på detta ovetenskapliga och imaginära sätt kan evolutionen ta över Guds plats. En troende som accepterar evolutionsteorin kan lätt förena den med en tro på Gud, genom att säga att evolutionsprocessen är Skaparens verk.

Därför är ateister i själva verket "troende" polyteister. En polyteist är enligt islam den som tror på en gud eller gudar vid sidan av, eller med uteslutande av, den ende sanne Guden, eller som dyrkar sådana gudar, även om han också dyrkar den sanne Guden. Konsekvenserna av detta är att även ateister tror på en högre makt när de tillskriver intelligens, skaparkraft och kontroll över detta universum till slumpen, naturen eller evolutionen.

Pandoras ask

Ordet som användes för att beskriva "asken" i den ursprungliga grekiska texten var pithos som är en antik urna.

Enligt grekisk mytologi visade Prometheus inte någon vördnad inför gudarna och han förlöjligade Zeus. Det var han som stal elden från dem så att mänskligheten skulle kunna dra nytta av dess värme.

Människan hade hindrats elden och stod inte i makt till att kunna påverka sitt eget tillstånd. Utan elden kunde hon inte tillverka de verktyg som skulle kunna ge henne makt till att styra världen. Genom att stjäla elden från gudarna hade Prometheus gjort det möjligt för henne att bli "upplyst" och hon fick då chansen att forma sitt eget öde efter egna villkor. Ateismen såg Prometheus som en befriare som hade visat på människans behov av och möjlighet till att göra sig fri från gudarnas grepp och därigenom styra över det egna ödet.

Det finns dock en fortsättning på denna grekiska myt som "de upplysta" har förbisett. Gudarna hämnades när Prometheus stal elden. Zeus sände Pandora till Prometheus broder, Epimethius, bärandes på en ask som hon instruerats till inte öppna. Pandora kunde dock inte motstå frestelsen och öppnade asken varvid allsköns olyckor och sjukdomar flög ut över världen. Innebörden av denna myt kan tänkas vara att människans försök till att uppnå absolut makt leder till oförutsedda och katastrofala följder.

Ateismen har presenterats som en befriare med syfte att göra människan fri från de regler som religionen har ålagt henne. Uteslutandet av Gud har dock lett till ny brutalitet och politiskt våld. Öppnandet av Pandoras ask ledde till uppkomsten av både nazism och kommunism.

En av de många invändningar som riktats mot religionen är att den utgör en orsak till våld och förtryck. Historien visar dock att ateism gjort sig skyldig till långt fler överträdelser. Enbart kommunister uppskattas ha bragt 85–100 miljoner människor som livet.

Humanism anses vara ett fredligt alternativ till religion, likväl är det människan själv som är ansvarig för så mycket av det onda vi ser i denna värld [18] Under det senaste århundradet har Guds existens diskuterats och hur den är förenlig med lidande och ondska i denna värld. Filosofen William Alston (1921–2009) har sagt att filosofer nått ... Fortsätt läsa.

Källor:

Salafi Manhaj, The Straight Path. Salafi-Manhaj.com 2006

Dr. Laurence B. Brown, The Concept of Agnosticism. www.islamreligion.com

Muhammed Knut Bernström (2000), Koranens budskap. Simrishamn: Proprius

Brian0918 2007: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Ephesians_2,12_-_Greek_atheos.jpg

Fotnoter:[+]

Fotnoter:

↑1 New York Times. 13 april 1944. Cummings: Predikan på Bataan, Filippinerna.

↑2 Renan, Joseph E. Bön en skeptiker.

↑3 Parke, David B. s. 67.

↑4 Bacon, Francis. Ateism. S. 16.

↑5 Bacon, Francis. Ateism. S. 16.

↑6 Under 1800-talet skapade Charles Darwins evolutionsteori en djup troskris. Den teori som Darwin framlägger i Origin of Species var västvärldens mest betydande knuff mot ateism.

Charles Darwin presenteras ofta som ateist men bör egentligen ses som agnostiker. Läser man vad Darwin har skrivit finner man att hans tvivel om kristendomens uppfattningar om Guds inte har mycket att göra med hans evolutionsteori. Istället var det hans invärtes avsmak för de icke-troendes eviga straff. Den tragiska bortgången av hans dotter förstörde också hans tro på gudomlig

försyn. Denna teori har ännu inte kunnat bevisas. Att en ny art kan tillkomma genom att muteringar ackumuleras har aldrig kunnat bevisas, varken i naturen eller i laboratorie.

↑7 Gould växte upp i New York och tog sin grundexamen vid Antioch College för att sedan doktorera i paleontologi vid Columbia University. Stephen Gould blev berömd inte enbart genom sin forskning, utan även genom sina essäer i den amerikanska tidningen Natural History för en kunskapsförstärkt allmänhet .

↑8 Koranen 53:23

↑9 Koranen 45:24

↑10 Homeros var en legendarisk grekisk poet som brukar krediteras för att ha skrivit Illiaden och Oddysén. Han antas ha levt någon gång 700 f.Kr.

↑11 Den grekiske samhällskritikern Xenophanes fördömde Homeros berättelse. Han sade: "Homeros och Hesiodos har tillskrivit gudarna allt möjligt som förebrås och klandras bland människor: stöld, äktenskapsbrott och bedrägeri..."

↑12 Titus Lucretius Carus (99 f.Kr.–55 e.Kr.) var en romersk poet och filosof.

↑13 I fråga om handel förklarade inflytelserika reformatorer inom protestantismen ränta som tillåtet, medan romersk-katolicism tidigare förbjöd. St. Thomas Aquinas, en ledande teolog inom den katolska kyrkan, menade att ränta är fel då den liknar en form av dubbel betalning; att ta betalt både för saken och användandet av saken. Det är också försäljning av tid då räntegivaren tar betalt för tiden som pengarna är i låntagarens hand. Tid är dock inte en vara som kan säljas. Dantes dikt placerade räntegivare i den inre av sju ringar i Helvetet. Max Weder och Richard Tawney uppgav att protestantismens tillåtelse för ränta var ett avstamp mot kapitalism.

↑14 The God of the Mystics i The History of God, Armstrong, kap. 7

↑15 Den historisk frånvaron av "hokus-pokus" i islam och hur vida religionen har spritt sig är ett testamente för dess gudomliga ursprung. En verklig religion med substans har inget behov av bildspråk och elaborerade ritualer.

↑16 Ordet skeptiker härstammar från grekiskans skeptikos. Skeptikoi var medlemmar av en gammal grekisk skola som tvivlade på möjligheten till verklig kunskap. Den grekiske filosofen Pyrrho som levde omkring 365–360 f.Kr. till omkring 275–270 f.Kr. grundade denna skola. Pyrrho reste med Alexander den store på upptäcktsresor österut och studerade i Indien med gymnosofisterna och med magierna i Persien. Pyrrho lärde att det inte går att veta något därför att det som påstås kan motsägas och motsägelsen kan verka lika trovärdig.

↑17 Concise Science Dictionary

↑18 Under det senaste århundradet har Guds existens diskuterats och hur den är förenlig med lidande och ondska i denna värld. Filosofen William Alston (1921–2009) har sagt att filosofer nått konsensus i fråga om att de argument som försöker visa att ondska logiskt sett är inkompatibel med Guds existens är ogiltiga. Ateister förutsätter att Gud inte har moraliskt tillräckliga anled-

ningar för att tillåta ondska. Människan har dock en begränsad förmåga till att göra ett sådant övermodigt antagande, då vi är begränsade i tid, rymd och framsynthet. Ondska, som ser meningslös ut, kan istället vara en del av en större plan och inte alls ont. Ett exempel på detta är kaosteorin. Vetenskapsmän har upptäckt att vissa makroskopiska system är mycket instabila på grund av de allra minsta störningar. En fjärils flaxande i Sydafrika kan sätta i rörelse krafter som till sist resulterar i en orkan över Atlanten. På grund av människans begränsade förmåga till att förstå vad som kommer att hända kan vår observation av en viss fjäril aldrig förutse att vad den gör kommer att leda till en fullskalig orkan.